

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Wielkopolskie wąskotorówki

czas trwania: 2 dni, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
średnia

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Trasę zaczniemy od najważniejszego obiektu znanego powszechnie nie tylko w Polsce, ale również w Europie. Jest to jedyna czynna parowozownia w Europie i druga na świecie. Mowa oczywiście o Wolsztynie. Jest to jedyne miejsce na starym kontynencie, gdzie normalnie w trasę wyruszają pociągi zasilane parą. Znajdują się tutaj także zabytkowe parowozy, drezyny i muzeum starych pojazdów szynowych.

Obowiązkiem wręcz, każdego miłośnika wąskotorówki pod parą, jest zawitanie do Wolsztyna na przełomie kwietnia i maja. Co roku odbywa się tutaj parada parawozów, podczas której można zobaczyć pokazy zabytkowych parawozów, przejechać się zabytkowymi składami, a w finale imprezy rozkoszować się nocnym pokazem światła, muzyki i dźwięku.

Kolejnym obiektem wartym zobaczenia jest Śmigielska Kolej Wąskotorowa, która została otwarta już w 1900 roku. Jeździła na trasie Starego Bojanowa przez Śmigiel do Wielichowa. Obecnie funkcjonuje regularnie na trasie Wielichowo - Stare Bojanowo, niestety problemem zarządcy jest ustawiczny brak środków finansowych na remonty taborów, zabytkowych budynków oraz remonty torów. Nadzieją jest staranie się gminy o dotację unijną oraz przywrócenie ruchu na trasie Śmigiel - Bojanowo.

Następnie zapraszam do Bieżynia gdzie znajduje się Krzywińska Kolej Drezynowa, która organizuje przejażdżki drezyną na trasie Bieżyń - Gostyń lub Bieżyń - Racot, które potrafią trwać po 8 czy 10 godzin, więc niezbędna tutaj jest tężyzna oraz kondycja fizyczna. Dla tych mniej silnych organizowane są krótsze trasy. Warto odwiedzić także Średzką Kolej Wąskotorową, zbudowaną w 1902 roku, która w sezonie turystycznym prowadzi weekendowe przejazdy na trasie Środa Miasto - Zaniemyśl. W pierwszych dniach maja odbywa się festyn i odbywają się tu przejazdy drezyną.

Na kolejną wąskotorową atrakcję zapraszam także do Gniezna, gdzie znajduje się zabytkowy tabor oraz odbywają się turystyczne przejazdy na trasie Gniezno-Ostrowo Stare, gdzie atrakcją jest przejazd wokół jeziora Powidzkiego. W Białośliwiu działa z kolei Wyrzycka Kolej Powiatowa, która była uruchomiona już w XIX wieku, po likwidacji w 1994 kolejki, pozostały tory o najwyższym rozstawie w Polsce (600 mm). Po 2001 roku zawiązała się grupa entuzjastów, która postanowiła uratować to co pozostało. Dokonują oni konserwacji zabytkowego taboru oraz budynków, porządkują tory, ostatnio udało się także zorganizować II Zlot Miłośników Kolejek Wąskotorowych Białośliwie 2012, gdzie były prezentowane zabytkowe taboro i były organizowane krótkie przejazdy.

Na sam koniec zapraszam do zwiedzenia bardzo ciekawego skansenu w Wenecji, niemałą atrakcją jest przejazd zabytkowym taboro na Trasie Żnin-Gąsawa.

Program wycieczki

Wolsztyn Skansen pod parą

W Wolsztynie znajduje się ostatnia w Europie czynna parowozownia. Codziennie wyruszają stąd utrzymywane w świetnym stanie parowozy, które - co najważniejsze - obsługują regularne połączenia, ciągnąc składy osobowe i towarowe. Wolsztyńskie atrakcje to pięknie utrzymana, blisko stuletnia parowozownia oraz zabytkowe parowozy, stare wagony i drezyny. Istnieje tu także małe muzeum kolejnictwa; które warto zobaczyć.

Miłośnicy dawnych kolei doznają w Wolsztynie wzruszeń na widok dymu snującego się z kominów parowozów, trzymanych tutaj - zupełnie jak w przeszłości - stale "pod parą". W pełni sprawna jest nawet najstarsza lokomotywa, oznaczona symbolem Tki 3-87, zbudowana w Królewcu w 1908 r.

Oprócz "rozkładowych" pociągów prowadzonych przez stare parowozy, organizowane są także specjalne kursy turystyczne - przejażdżki pociągami retro w wagonach z końca lat 20. XX w.

Co roku na początku maja do Wolsztyna zjeżdżają miłośnicy kolejnictwa z całej Europy. Odbywa się tutaj wielkie święto parowozów ze wspaniałą paradą lokomotyw, wśród których prym wiedzie zbudowana w Chrzanowie w 1937 r. "Piękna Helena" (Pm 36-2). Jest to atrakcja nie tylko dla dzieci. Parowozownia Wolsztyn zaprasza zwiedzających codziennie w godz. 8.00-15.00.

Od 1 marca 2009 r. miłośnicy kolei mają możliwość podróżowania na trasie Poznań - Wolsztyn - Poznań. Na peronie poznańskiego dworca codziennie rano czeka na nich pociąg z parowozem. W Wolsztynie turysta ma ok. 3 godziny czasu na zwiedzanie słynnej parowozowni – pociąg wraca do Poznania wczesnym popołudniem.

www.parowozowniawolsztyn.pl

52°06'27"N 16°06'50"E | na mapie:A

Śmigiel Miasto wiatraków i wąskotorówki

W równinnej Wielkopolsce niewiele jest miasteczek położonych na wyżynie. Do tych nielicznych należy liczący 5,5 tys. mieszkańców Śmigiel, założony na krawędzi Wysoczyzny Leszczyńskiej. Mieszkający tu dawniej Niemcy ukuli nawet powiedzenie: "Schmiegel liegt auf dem Hügel" (Śmigiel leży na pagórkach).

Miasto powstało w późnym średniowieczu (przed 1400 r.) na jednym ze wzgórz. Dlaczego bywa określane "miastem wiatraków"? Wskazuje na to jego nazwa, pochodząca od śmigów - skrzydeł wiatraka. Według podania na pagórkach znajdowało się 99 wiatraków; zawsze gdy wybudowano setny, któryś z istniejących się spalił... Czas okazał się dla nich nieubłagany - wszystkie uległy zniszczeniu. Jednak tradycja zobowiązuje. W latach 1979-1980 przeniesiono tu z pobliskich wsi dwa XVIII-wieczne koźlaki. Otoczone troskliwą opieką, wieńczą grzbiet pagórka na skraju zabudowań od strony Kościana i są symbolem miasta.

Śmigiel jest znany także z kolejki wąskotorowej. Uruchomiono ją w 1900 r., w czasach, gdy miasto było stolicą powiatu. Jej tory w najlepszym okresie liczyły 62 km długości (dziś są tylko 23 km). Obecnie kolejkę - mimo wielu trudności (zwłaszcza finansowych) - utrzymuje samorząd gminy. Jest to jedyna w regionie wąska kolej kursująca regularnie w dni robocze na odcinku Stare Bojanowo-Wielichowo. Korzysta z niej głównie młodzież dojeżdżająca do szkół w Śmiglu i Nietążkowie, tylko jak długo jeszcze?

52°00'48"N 16°31'37"E | na mapie:B

Poznań Kolejka Parkowa Maltanka

Pierwsza, Harcerska Kolejka Dziecięca, o torze szerokości 600 mm i długości 1,5 km powstała w Poznaniu w 1956.

Trasa łączyła Ogród Jordanowski z Łęgami Dębińskimi. Budowa ulicy Hetmańskiej, która przecinała trasę kolejki sprawiła, że tory przeniesiono nad jezioro Maltańskie. Nowa trasa łączy ważny węzeł komunikacyjny rondo Śródka z Nowym ZOO. Nową trasę, uruchomiono 21 lipca 1972 r. Z okazji 30-lecia istnienia kolejki nad Maltą zmieniono jej nazwę na Kolejka Parkowa Maltanka. Kolejka liczy sobie 5 stacji i posiada dwie lokomotywy, z których każda ciągnie 2 wagoniki. Kolejka jest zarządzana przez Poznańskie MPK, ale obowiązują na nią inne bilety niż na autobusy i tramwaje. Bilety można kupić na stacji początkowej bądź u konduktora.

Kolejka jest czynna w okresie letnim.

ceny biletów :

- 3,50 zł - bilet ulgowy (dzieci do lat 16)
- 3,00 zł - bilet wycieczkowy (grupa powyżej 10 dzieci do lat 16)
- 5,00 zł - bilet normalny

52°24'31"N 16°57'25"E | na mapie:C

Gniezno Wąskotorówką w nieznane

Największą atrakcją jest oczywiście sama jazda kolejką wąskotorową. Osiągana przez nią prędkość pozwala w pełni delektować się urokami krajobrazu za oknem oraz dostrzec to, co jest niedostrzegalne z pędzącego samochodu.

Turystycznie najciekawszy odcinek rozpoczyna się w Powidzu. Jest to miejscowość położona nad jeziorem Powidzkim, jednym z najczystszych w Wielkopolsce. W sezonie letnim miasteczko pełne jest turystów. Jezioro Powidzkie jest chronione strefą ciszy, tzn. obowiązuje tu zakaz używania sprzętu motorowego. Po wyjeździe z Powidza kolejka przez około 3 kilometry jedzie wzdłuż brzegów jeziora, na którym w lecie dojrzeć można dziesiątki żaglówek.

Następna stacja, położona praktycznie "na plaży", to

Przybrodzin-letnisko. Przy ładnej pogodzie można tu wysiąść i poopalać się przez kilka godzin. aż do powrotu kolejki. Po wyjeździe z Przybrodzina pociąg nadal jedzie wzdłuż brzegu jeziora, aż wreszcie wjeżdża na mały mostek nad przesmykiem łączącym jezioro Powidzkie z Małym Jeziorem Powidzkim, potocznie zwanym Hutką. Dalsza trasa, do końcowej stacji w Anastazowie, wiedzie przez tereny leśne.

52°31'40"N 17°35'48"E | na mapie:D

Białośliwie Zabytkowa wąskotorówka

Linie kolejowe o torze węższym niż normalny (1435 mm) spełniały doskonale swoją rolę tam, gdzie nie było dobrych dróg, gdzie ruch nie był zbyt duży, a potrzeby przewozowe występowały sezonowo. W miarę rozwoju transportu samochodowego ich znaczenie stopniowo malało, aż wreszcie PKP, mające spore problemy ze swoją podstawową działalnością, w końcu września 2001 r. całkowicie zaprzęstał eksploatacji wąskotorówek. Wiele linii upadło, a nawet zostało rozebranych, ale gdzieś tam samorząd lub lokalne stowarzyszenia postanowiły utrzymać kolejkę. Często dlatego, że ma wartość zabytkową, a ponadto stanowi lokalną atrakcję turystyczną.

Wyrzyskie Koleje Powiatowe pierwszy odcinek wąskotorówki uruchomiły 21 lutego 1895 r., a na początku 1906 r. eksploatowały już linie i bocznice o długości ponad 160 km. Kolejka była czynna do 1994 r. Pozostały po niej

tory o rozstawie szyn 600 mm (największym w Polsce) oraz spore zaplecze techniczne w Białoliwiu. Chociaż torowiska zarastały zielskiem, a nawet zaczęły być rozbiegane przez złomiarzy, kolejka wraz z obiektami towarzyszącymi wpisana została do rejestru zabytków.

Grupa entuzjastów założyła w 2001 r. stowarzyszenie pod nazwą "Wyrzyska Kolejka Powiatowa" i dokonuje niezwykłych wręcz zabiegów, aby ich wąskotorówka była eksploatowana choćby w minimalnym zakresie. Oczyszczają więc tory z trawy i krzewów, odbudowują zniszczone odcinki, konserwują tabor. Pomagają im samorządy - powiatowy i gminny, Nadleśnictwo Kaczory oraz prywatni sponsorzy. Cały czas utrzymywane są wagonownia, lokomotywownia i warsztaty w Białoliwiu, które po wcześniejszym uzgodnieniu można zwiedzać. Informacji o możliwości przejazdu kolejką należy szukać w Towarzystwie Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej w Białoliwiu (tel. 0 606 339 343).

53°06'15"N 17°07'31"E | na mapie:E

Wenecja Największa z wąskich

Koleje wąskotorowe - inwestycje całkowicie prywatne nie podlegały normom obowiązującym przy budowie krajowej sieci kolejowej. W związku z tym szerokość torów kolejki zależała od kaprysu inwestora. Najczęściej oscylowała między 80 a 100 cm. Budowniczości Żnińskiej Kolei Wąskotorowej okazali się minimalistami - zbudowali tory o rozstawie 60 cm, najmniejszym wśród stosowanych przez koleje publiczne w Europie.

Gdy Kolej Żnińska kończyła swoją służbę jako regularnie funkcjonujący środek transportu, utworzono w 1972 r. Muzeum Kolei Wąskotorowej przy stacji w Wenecji. W ciągu ponad 30 lat istnienia muzeum zgromadzono tu unikatową kolekcję. Jej trzon stanowi 17 parowozów różnej konstrukcji i przeznaczenia, wyprodukowanych w Polsce, Niemczech i Belgii. Uzupełniono ją wagonami różnego

typu: towarowymi, pocztowymi, cysternami, platformami. Jako atrakcje turystyczne są też pług śnieżny i piaskarka. W poczekalni pamiętającej początki Żnińskiej Kolei Wąskotorowej można oglądać eksponaty będące świadectwem jej 100-letniej historii. Zaś w sezonie turystycznym można odbyć romantyczną podróż zabytkowym składem pociągu na trasie Żnin - Wenecja - Biskupin - Gąsawa.

52°47'55"N 17°45'10"E | na mapie:F

Bieżyń W podróż... drezyną

Do Bieżyń trzeba koniecznie przyjechać, by odbyć niezapomnianą podróż-przygodę. Dla zainteresowanych Krzywińska Kolej Dreżynowa przez cały rok organizuje przejażdżki drezynami na trasach Bieżyń - Gostyń (15 km - 8 godz.) lub Bieżyń - Racot (20 km - 10 godz.). Krzywiński tabor to trzy drezyny napędzane siłą ludzkich mięśni (uczestników wycieczki!), a tylko jedna motorowa. Zatem przed wyruszeniem na szlak proponujemy zadbać o kondycję fizyczną. Szczególnie trudna do pokonania jest trasa w kierunku Gostynia, której długi odcinek wiedzie pod górkę. Przydaje się wówczas pomoc jadącej na końcu drezyny motorowej...

Dla mniej wytrwałych i wysportowanych przewidziane są krótsze dystanse, których pokonanie zajmuje nie więcej niż 1 godz. Dodatkową atrakcją jest zwiedzanie muzeum kolejowego w pobliskim Kunowie. Są tu stare poźółkłe rozkłady jazdy, kartonkowe bilety i mundury, w które chętni mogą się przebrać, by wystąpić w nich na pamiątkowej fotce. Podróż drezyną kończy się wydaniem pamiątkowego prawa jazdy wszystkim "drezyniarzom".

Na dłuższych trasach przewidziane są postoje na zwiedzanie np. lubińskiego klasztoru lub pieczenie kiełbasek przy ognisku. Na życzenie organizator zapewnia dodatkowe atrakcje, takie jak zjazd na linie, przeprawa przez bagna, czy tzw. pierwszą pomoc, w czasie której uczestnicy wycieczki niosąc nosze z rannym żołnierzem, w

maskach gazowych przedzierają się przez opary (bezpiecznego) gazu "bojowego".

Termin przejazdu drezynami należy uzgodnić co najmniej 2 dni wcześniej (tel. 662-00-72-72 oraz 603-582-067), a dodatkowe atrakcje zamówić nie później niż 2 tygodnie przed planowaną wycieczką.

www.krzywinski.drezyny.com

51°58'31"N 16°56'16"E | na mapie:G

Środa Wielkopolska Powiatowa Kolej Wąskotorowa

Powiatowa Kolej Wąskotorowa powstała w latach 1898-1902. Trasa prowadziła z miejscowości Kobyle przez Tulce, Krerowo, Szlachcin, Środę Wielkopolską do Zaniemyśla. Dzięki tej kolei chłopcy mogli dowozić płody rolne (w szczególności buraki cukrowe) do Środy Wielkopolskiej i Poznania.

W latach powojennych kolej wąskotorowa powoli zaczęła tracić na znaczeniu, a w 1977 likwidacji uległ odcinek Tulce - Środa Wielkopolska. Ruch pasażerski na tej trasie trwał jeszcze do 2001 roku, a obecnie kursuje tylko kolejka turystyczna jako miejscowa atrakcja.

52°13'18"N 17°16'47"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. W. Cupiał, marekpic, theguru, fot. J. Sawicki, tedesde, fot. J. Sawicki, pablo, marekpic

Trasa dodana przez: marekpic

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 24 sierpnia 2024 18:13:35